

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Екологія»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 101 «Екологія»

галузі знань 10 «Природничі науки»

Кваліфікація: Бакалавр з екології

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради _____ /д.т.н., проф. Сергій КЮРЧЕВ
(протокол № 11 від "29" червня 2022 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 1.07.2022 р.

Ректор _____ /д.т.н., проф. Сергій КЮРЧЕВ
(наказ № 60/1-ОД від "30" червня 2022 р.)

Запоріжжя, 2022

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

Гарант освітньо-професійної програми _____

В. Сайбар - к.с.-г.н., старший викладач Вікторія СКИБА

« 10 » _____ 06 _____ 2022 р.

Декан факультету агротехнологій та екології

Ирина к.с.-г.н., доцент Ірина ІВАНОВА

« 23 » _____ 06 _____ 2022 р.

Перший проректор

Олександр к.т.н., доцент Олександр ЛОМЕЙКО

« 29 » _____ 06 _____ 2022 р.

ПЕРЕДМОВА

Розробники освітньо-професійної програми:

Скиба Вікторія Павлівна – гарант освітньої програми, керівник проектної групи, кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри геоекології і землеустрою Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Аюбова Ельнара Мусаїбовна– кандидат біологічних наук, старший викладач кафедри геоекології і землеустрою Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Ганчук Максим Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри геоекології і землеустрою Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Барабоха Наталія Миколаївна – начальник науково-дослідного відділу Приазовського національного природного парку, Голова правління ГО «Екорух»;

Левадній Олександр Олександрович – здобувач вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 101-Екологія;

Кириленко Анастасія Максимівна – здобувачка вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 101-Екологія;

Рецензії – відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Барабоха Наталія Миколаївна – начальник науково-дослідного відділу Приазовського національного природного парку;

Антоновський Олександр Григорович – с.н.с., заступник начальника науково-дослідного відділу Приазовського національного природного парку.

Розглянуто на засіданні геоекології і землеустрою
Протокол № 11 від «10» червня 2022 р.

Схвалено методичною комісією факультету агротехнологій та екології
Протокол № 11 від «23» червня 2022 р.

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного Факультет агротехнологій та екології Кафедра геоєкології і землеустрою
Рівень вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень Кваліфікація – бакалавр з екології
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Екологія» за спеціальністю 101 «Екологія»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, 240 кредити ЄКТС, 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію від 14.05.2020 р., дійсний до 14 травня 2025 р.
Цикл/Рівень	НРК України – 6 рівень, QF for ENEA – перший цикл, EQF for LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.tsatu.edu.ua/ate/osvitni-prohramy/osvitni-prohramy-os-bakalavr/
2. Мета освітньо-професійної програми	
Забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців у галузі природничих наук за спеціальністю 101 Екологія, а саме: формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування через теоретичне та практичне навчання	
3. Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань)	Галузь знань – 10 «Природничі науки»
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Освітній фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта в галузі 10 «Природничі науки», спеціальності 101 «Екологія». Програма пропонує комплексний підхід до вивчення

	<p>питань у галузі екології, охорони навколишнього середовища, збалансованого природокористування та сталого розвитку. Програма передбачає формування компетентностей, необхідних для розв'язання спеціалізованих задач та вирішення практичних екологічних проблем, які характеризуються комплексністю, невизначеністю умов.</p> <p>Програма дає можливість для професійної зайнятості та подальшого кар'єрного зростання.</p> <p>Ключові слова: екологія, охорона довкілля, антропогенний вплив, моніторинг, збалансоване природокористування, природоохоронні заходи, екологізація агросфери, комплексний популяційний аналіз.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма забезпечує загальну і професійну підготовку для отримання знань, вмінь та навичок за даною спеціальністю. Програма виконується в активному науково-дослідному середовищі та передбачає обов'язкове проходження навчальних та виробничих практик в організаціях і підприємствах природоохоронної сфери, написання наукових статей, тез, презентацій результатів проведених досліджень на науково-практичних конференціях тощо.</p> <p>Професійно орієнтовані дисципліни викладаються у спеціалізованих лабораторіях кафедр факультету та на базі філії кафедри. У практичній підготовці задіяні також бази Азово-Сиваського національного природного парку (м. Генічеськ), національного природного парку «Великий луг» (Запорізька обл.), Біосферного заповідника «Асканія-Нова імені Ф.Е. Фальц-Фейна» (Херсонська обл.).</p> <p>Регіональний контекст знаходить своє відображення у переліку та змісті дисциплін за вибором, які дозволяють формувати компетентності щодо здатності керувати екологічними процесами в урбанізованих екосистемах, розробляти програми використання природних ресурсів, створювати об'єкти ПЗФ та керувати процесами рекреації.</p>
<p>4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	
<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Згідно з Класифікацією видів економічної діяльності ДК 009:2010 бакалавр з екології може займатися наступними видами економічної діяльності: 72.1. Дослідження й експериментальні розробки у сфері природничих і технічних наук; 72.19. Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук.</p> <p>Бакалавр з екології здатний виконувати професійну роботу за Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010: (Класифікатор професій із</p>

	<p>змiнами, затвердженими наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18 серпня 2020 року, №1574):</p> <p>1238 Керівники проектів та програм</p> <p>1494 Менеджери (управителі) екологічних систем</p> <p>2211.2 Експерт з екології</p> <p>2411.2 Екологічний аудитор</p> <p>2419.3 Консультант (в апараті органів державної влади, виконкому)</p> <p>2442.2 Фахівець з управління природокористуванням</p> <p>3211 Лаборант в галузі біологічних досліджень</p> <p>3212 Молодший фахівець в агрономії, лісовому, водному господарствах та природно-заповідній справі</p> <p>3439 Організатор природокористування</p> <p>3439 Інспектор державний з екологічного нагляду</p>
Продовження освіти	<p>Навчання на наступному другому (магістерському) рівні вищої освіти (НРК України – 7 рівень, FQ- ЕНЕА другий цикл, QF-LLL-7 рівень) та набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти</p>
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване навчання на принципах академічної свободи та мобільності на основі компетентнісного підходу з використанням платформи Moodle.</p> <p>Викладання проводиться у вигляді лекцій, практичних занять, лабораторних робіт, практик, самостійного навчання на основі підручників та конспектів, дистанційної самопідготовки на освітньому порталі університету, консультацій з викладачами, тощо.</p> <p>Проведення та узагальнення результатів навчальної та наукової роботи студентів у вигляді доповідей на студентських конференціях, за результатами навчальних та виробничих практик, виконання комплексної курсової роботи та захисту кваліфікаційної роботи.</p> <p>Організація освітнього процесу за дуальною формою для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.</p>
Оцінювання	<p>Система оцінювання знань за дисциплінами освітньо-професійної програми складається з поточного та підсумкового контролю.</p> <p>Поточний контроль знань здобувачів проводиться в усній або письмовій формі та за результатами тестування.</p> <p>Підсумковий контроль знань у вигляді екзамену/заліку проводиться у письмовій формі, з подальшою усною співбесідою.</p> <p>Основні принципи організації та оцінювання поточного і підсумкового контролів регламентуються</p>

	<p>вимогами Положення про організацію освітнього процесу і Положення про оцінювання знань здобувачів ВО.</p> <p>У межах дисциплін, що забезпечують професійну підготовку, на оцінки з поточного і підсумкового контролю може позитивно впливати участь у Всеукраїнських фахових олімпіадах та наявність у здобувача публікацій у збірниках наукових праць.</p> <p>Державна атестація проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.</p>
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК01. Знання та критичне розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ЗК02. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК04. Здатність до професійного спілкування державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня для донесення інформації та власного досвіду.</p> <p>ЗК07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК08. Здатність до участі у проведенні досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК09. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК10. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки, як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового</p>

<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>способу життя.</p> <p>ФК14. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>ФК15. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук.</p> <p>ФК16. Здатність до розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук.</p> <p>ФК17. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.</p> <p>ФК18. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.</p> <p>ФК19. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління.</p> <p>ФК20. Здатність проводити моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.</p> <p>ФК21. Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.</p> <p>ФК22. Здатність до участі в розробці системи управління та поводження з відходами виробництва та споживання.</p> <p>ФК23. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.</p> <p>ФК24. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.</p> <p>ФК25. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.</p> <p>ФК26. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.</p>
<p>7. Програмні результати навчання</p>	
<p>Програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності</p>	<p>РН01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.</p> <p>РН02. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.</p> <p>РН03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.</p> <p>РН04. Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки.</p>

- PH05.** Знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля.
- PH06.** Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття.
- PH07.** Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням інноваційних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.
- PH08.** Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.
- PH09.** Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.
- PH10.** Уміти застосовувати програмні засоби, ПС-технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень.
- PH11.** Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.
- PH12.** Брати участь у розробці та реалізації проектів, направлених на оптимальне управління та поведження з виробничими та муніципальними відходами.
- PH13.** Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.
- PH14.** Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.
- PH15.** Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів.
- PH16.** Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.
- PH17.** Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.
- PH18.** Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.
- PH19.** Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.
- PH20.** Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.
- PH21.** Уміти обирати оптимальні методи та

	<p>інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.</p> <p>РН22. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля.</p> <p>РН23. Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проектів.</p> <p>РН24. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>РН25. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.</p>
<p>Програмні результати навчання, визначені закладом вищої освіти</p>	<p>РН26. Розуміти особливості та закономірності функціонування популяцій, усвідомлювати їх роль у формуванні, збереженні біорізноманіття та важливість популяційного аналізу при моніторингових дослідженнях в системі ПЗФ та забезпеченні раціонального природокористування.</p> <p>РН27. Уміти переносити систему теоретичних екологічних знань у сферу практичної діяльності із охорони біорізноманіття та довкілля, обумовлених веденням сільського господарства.</p> <p>РН28. Знати новітні методи і підходи щодо екологізації агросфери, актуальні проблеми та питання, пов'язані із цим напрямом діяльності.</p>
<p>8. Ресурсне забезпечення реалізації програми</p>	
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Матеріально-технічне забезпечення відповідає ліцензійним вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти і є достатнім для забезпечення якості освітнього процесу, а саме: навчальні приміщення, комп'ютерні класи, мультимедійне обладнання, спеціалізовані лабораторії, наукова бібліотека, безлімітне користування мережею Інтернет.</p> <p>Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Офіційний веб-сайт http://www.tsatu.edu.ua містить інформацію про навчальні плани, освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти.</p> <p>Наукова бібліотека ТДАТУ http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka</p> <p>Матеріали навчально-методичного забезпечення освітньо-професійної програми викладені на освітньому порталі ТДАТУ http://op.tsatu.edu.ua</p>

	<p>Електронний Інституційний репозитарій elarTSATU – http://elar.tsatu.edu.ua</p> <p>Відкритий доступ до наукометричної та універсальної реферативної бази даних SCOPUS за посиланням https://www.scopus.com</p>
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Система ECTS з обсягом 1 кредиту 30 годин.</p> <p>Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та Положення про організацію освітнього процесу у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/223.pdf</p> <p>У рамках двосторонніх договорів про встановлення науково-освітніх відносин для задоволення потреб розвитку освіти і науки http://www.tsatu.edu.ua/akademichna-mobilnist/</p> <p>Допускається перезарахування кредитів, отриманих у інших університетах України, за умови відповідності їх набутим компетентностям</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Індивідуальна академічна мобільність відбувається за рахунок участі у програмах проекту Еразмус + на основі двосторонніх договорів між Таврійським державним агротехнологічним університетом імені Дмитра Моторного та закордонними навчальними закладами http://www.tsatu.edu.ua/vmz/partnery-universytetu/</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти проводиться на загальних умовах з додатковою мовленнєвою підготовкою.</p>

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ЕКОЛОГІЯ»

Перелік компонент ОП подається у вигляді таблиці 2.1

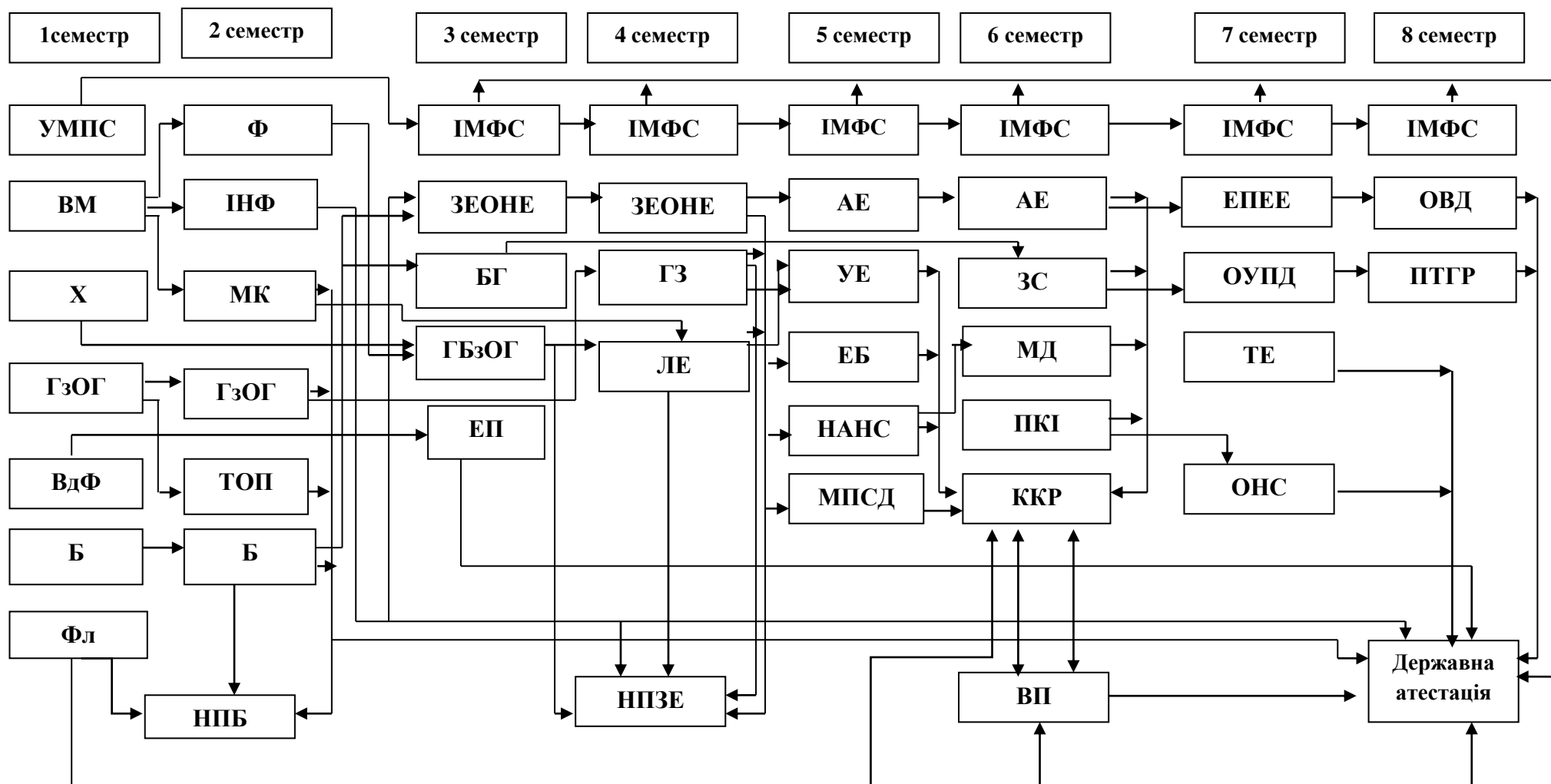
Таблиця 2.1

Перелік компонент освітньої програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
<i>Обов'язкові дисципліни</i>			
OK 01	Українська мова за професійним спрямуванням (УПФС)	4	Екзамен
OK 02	Вища математика (ВМ)	4	Екзамен
OK 03	Хімія (Х)	4	Екзамен
OK 04	Фізика (Ф)	4	Екзамен
OK 05	Інформатика (ІНФ)	6	Диф. залік
OK 06	Геологія з основами геоморфології (ГзОГ)	6	Диф. залік Екзамен
OK 07	Іноземна мова за фаховим спрямуванням (ІМФС)	16	Диф. залік-2 Екзамен - 2
OK 08	Філософія (Фл)	4	Диф. залік
OK 09	Фізичне виховання (ФВ)	4	Залік-4
Всього за циклом загальної підготовки:		52	Диф. залік-5 Залік-4 Екзамен - 7
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
<i>Обов'язкові дисципліни</i>			
OK 10	Вступ до фаху (ВДФ)	4	Екзамен
OK 11	Біологія (Б)	6	Диф. залік Екзамен
OK 12	Метеорологія і кліматологія (в комплексі з НП) (МК)	4	Диф. залік
OK 13	Топографія (в комплексі з НП) (ТОП)	5	Екзамен
OK 14	Біогеографія (БГ)	3	Диф. залік
OK 15	Гідробіологія з основами гідрології (ГбзОГ)	5	Екзамен
OK 16	Охорона навколишнього середовища (ОНС)	4	Диф. залік
OK 17	Загальна екологія з основами неоекології (ЗЕОНЕ)	9	Диф. залік Екзамен
OK 18	Екологічне право (ЕП)	4	Диф. залік
OK 19	Ґрунтознавство (в комплексі з НП) (ГЗ)	5	Диф. залік
OK 20	Ландшафтна екологія (в комплексі з НП) (ЛЕ)	5	Екзамен
OK 21	Урбоекологія (УЕ)	4	Екзамен
OK 22	Екологічна безпека (ЕБ)	4	Екзамен
OK 23	Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище (НАНС)	4	Екзамен
OK 24	Моделювання і прогнозування стану довкілля (МПСД)	4	Екзамен
OK 25	Агроєкологія (в комплексі з НП) (АЕ)	7	Диф. залік Екзамен
OK 26	Заповідна справа (ЗС)	4	Екзамен
OK 27	Моніторинг довкілля (в комплексі з НП) (МД)	4	Екзамен

ОК 28	Природоохоронний контроль та інспектування (ПКІ)	3	Диф. залік
ОК 29	Економіка природокористування і екологічна економіка (ЕПЕЕ)	4	Екзамен
ОК 30	Організація та управління в природоохоронній діяльності (ОУПД)	4	Екзамен
ОК 31	Техноекологія (ТЕ)	4	Екзамен
ОК 32	Оцінка впливу на довкілля (ОВД)	3	Екзамен
ОК 33	Природоохоронні технології та геоекологічний ризик (ПТГР)	3	Диф. залік
ОК 34	Комплексна курсова робота з екології (ККР)	3	Диф. залік
Всього:		109	Диф. залік-11 Екзамен - 17
Практики			
ОК 35	Навчальна практика з біології (НПБ)	4	Диф. залік
ОК 36	Навчальна практика з загальної екології (НПЗЕ)	4	Диф. залік
ОК 37	Виробнича практика (ВП)	4	Диф. залік
Всього:		12	Диф. залік-3
Всього за циклом професійної підготовки:		121	Диф. залік-21 Залік-4 Екзамен-24
ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИБОРОМ СТУДЕНТА			
ВК 01	Дисципліна культурологічного спрямування	3	
ВК 02	Дисципліна соціально-політичного спрямування	3	
ВК 03	Дисципліна з цивільного захисту та безпеки життєдіяльності	4	
ВК 04	Дисципліна за вибором професійного спрямування	6	
ВК 05	Дисципліна за вибором професійного спрямування	6	
ВК 06	Дисципліна за вибором професійного спрямування	4	
ВК 07	Майнор 1	11	
ВК 08	Майнор 2	25	
ВК 09	Фізичне виховання / секційні заняття		
ВК 10	Закордонна ознайомча практика*		
Всього дисциплін за вибором студента		62	
ІНШІ СКЛАДОВІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ			
Підготовка до атестації здобувачів вищої освіти		4	
Атестація здобувачів вищої освіти		1	
Всього за іншими складовими		5	
Разом за обов'язковою частиною підготовки		173	
Разом за вибірковою частиною підготовки		62	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

3. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

4. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форма атестації здобувачів вищої освіти	Атестація випускників освітньо-професійної програми проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Кваліфікаційна робота є самостійним розгорнутим дослідженням, що відображає інтегральну компетентність її автора та підводить підсумки набутих ним знань, вмінь та навичок з основних дисциплін, передбачених навчальним планом.</p> <p>Кваліфікаційна робота передбачає розв’язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми у сфері екології, охорони довкілля, збалансованого природокористування і сталого розвитку, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов, потребує застосування теоретичних положень і сучасних методів дослідження.</p> <p>До захисту допускаються кваліфікаційні роботи, виконані здобувачем вищої освіти самостійно із дотриманням принципів академічної доброчесності.</p> <p>Кваліфікаційна робота перевіряється на академічний плагіат.</p> <p>Кваліфікаційна робота до захисту розміщується у репозитарію ТДАТУ.</p> <p>Атестація здійснюється відкрито і публічно на засіданні екзаменаційної комісії та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження здобувачу вищої освіти ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації бакалавр з екології.</p>
Вимоги до публічного захисту	Захист кваліфікаційної роботи відбувається перед екзаменаційною комісією. Захист є відкритим перед запрошеними й бажаними бути присутніми. Обов’язковою є наявність презентації роботи, розробленої у програмі Microsoft Office PowerPoint.

5. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного впроваджено систему управління якістю, що підтверджено сертифікатами на відповідність системи управління якістю в ТДАТУ вимогам міжнародного стандарту якості ISO 9001:2015 «Quality management systems – Requirements» та Національного стандарту якості ДСТУ EN ISO 9001:2018 у квітні 2020 року <http://www.tsatu.edu.ua/nmc/viddil-monitorynhu-jakosti-osvitnoji-dijalnosti/sertyfikaty-systemy-vnutrishnoho-zabezpechennja-jakost/>.

В університеті функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка регламентується «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного», наказ № 241-ОД від 31.10.19.

Для організації та функціонування системи забезпечення якості вищої освіти в установі створено відділ, який керується «Положенням про відділ моніторингу якості освітньої діяльності у Таврійському державному агротехнологічному університеті». Відділ входить до структури Науково-методичного центру університету. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/viddil-monitorynhu-jakosti-osvitnoho-dijalnosti/>.

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти передбачає здійснення наступних процедур і заходів для забезпечення якості освіти здобувачів, що навчаються за ОПП Екологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:

- моніторинг системи менеджменту якості освіти в університеті;
- перегляд освітніх програм, який відбувається за результатами їх моніторингу за участю групи забезпечення спеціальності, здобувачів вищої освіти, роботодавців, академічної спільноти, відділу моніторингу якості освітньої діяльності щорічно наприкінці навчального року та оформлюється відповідними протоколами;
- включення роботодавців та здобувачів вищої освіти до складу проектної групи з вдосконалення освітньої програми;
- онлайн-опитування, анкетування зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів щодо якості освітньої програми та організації освітнього процесу на веб-сайті університету <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>;
- розміщення аналітичних звітів за результатами опитування стейкхолдерів з пропозиціями групи забезпечення спеціальності щодо підвищення якості освіти за даною ОПП на веб-сайті університету <http://www.tsatu.edu.ua/nmc/viddil-monitorynhu-jakosti-osvitnoji-dijalnosti/monitorynh-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>;
- аналіз відгуків керівників виробничої практики щодо якості професійної

підготовки здобувачів вищої освіти;

- самоаналіз відповідності підготовки фахівців до нормативно-правових актів і документів, ліцензійних і акредитаційних вимог;

- періодичний аналіз успішності здобувачів вищої освіти та якості знань;

- оцінювання результатів незалежного заміру знань здобувачів з дисципліни напередодні екзамену та перевірки залишкових знань студентів за тестовими завданнями після складання сесії (за рішенням Науково-методичного центру ТДАТУ);

- оцінювання досягнень науково-педагогічних працівників по завершенню навчального року, що здійснюється відповідно до Положення «Про рейтингове оцінювання НПП ТДАТУ» та оприлюднюється на веб-сайті університету;

- регулярне підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, які забезпечують освітній процес за програмою, проходження довгострокових стажувань на підприємствах, установах, організаціях, участі у міжнародних проектах, грантових програмах;

- залучення молодих викладачів до роботи Вищої школи педагогічної майстерності, яку спрямовано на вивчення та ознайомлення з сучасними інноваційними технологіями навчання й виховання;

- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу (матеріально-технічна база, навчально-методичне та інформаційне забезпечення, освітній портал MOODLE), які відповідають ліцензійним вимогам;

- використання інформаційних систем для ефективного управління освітньою діяльністю: контроль поточної успішності в системі «Osvita», електронні навчальні курси дисциплін на освітньому порталі MOODLE, Web-сайт Наукової бібліотеки з репозитарієм;

- розміщення інформації про освітню програму для можливості публічного перегляду, громадського обговорення, інформування про зміни в освітній програмі на веб-сайті університету;

- дотримання всіма учасниками освітнього процесу норм академічної доброчесності, що регламентуються Кодексом честі ТДАТУ та Антикорупційною програмою;

- регулярні анонімні он-лайн-опитування здобувачів вищої освіти щодо дотримання норм академічної доброчесності на веб-сайті університету <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkhoderiv-schodo-jakosti-osvity/>;

- перевірка на предмет академічного плагіату всіх кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти, наукових та навчальних праць науково-педагогічних працівників університету.

6. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ЩОДО ВІДПОВІДНОСТІ СКЛАДОВИХ ОП

Узгодженість складових елементів освітньої програми демонструється через відповідність:

- програмних результатів визначеним ОП компетентностям (таблиця 6.1);
- програмних результатів навчання компонентам освітньої програми (таблиця 6.2);
- програмних компетентностей компонентам освітньої програми (таблиця 6.3).

Таблиця 6.1

Матриця відповідності визначених ОПП результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності																										
	ІК	Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності												
		ЗК01	ЗК02	ЗК03	ЗК04	ЗК05	ЗК06	ЗК07	ЗК08	ЗК09	ЗК10	ЗК11	ЗК12	ЗК13	ФК14	ФК15	ФК16	ФК17	ФК18	ФК19	ФК20	ФК21	ФК22	ФК23	ФК24	ФК25	ФК26
РН01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.	+																		+								+
РН02. Формулювати основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування	+	+																									
РН03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування	+	+																									
РН04. Компілювати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки.	+																			+	+						

Програмні результати навчання	Компетентності																										
	ІК	Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності												
		ЗК01	ЗК02	ЗК03	ЗК04	ЗК05	ЗК06	ЗК07	ЗК08	ЗК09	ЗК10	ЗК11	ЗК12	ЗК13	ФК14	ФК15	ФК16	ФК17	ФК18	ФК19	ФК20	ФК21	ФК22	ФК23	ФК24	ФК25	ФК26
РН08. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.	+	+																									
РН09. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.	+		+													+											
РН10. Уміти застосовувати програмні засоби, ГІС-технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень.	+	+			+			+																	+		
РН11. Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.	+																	+		+			+				

Таблиця 6.3

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

Програ мні компете нтності	ОК.01	ОК.02	ОК.03	ОК.04	ОК.05	ОК.06	ОК.07	ОК.08	ОК.09	ОК.10	ОК.11	ОК.12	ОК.13	ОК.14	ОК.15	ОК.16	ОК.17	ОК.18	ОК.19	ОК.20	ОК.21	ОК.22	ОК.23	ОК.24	ОК.25	ОК.26	ОК.27	ОК.28	ОК.29	ОК.30	ОК.31	ОК.32	ОК.33	ОК.34	ОК.35	ОК.36	ОК.37			
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ЗК01								+		+					+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ЗК02	+				+		+																		+											+				
ЗК03												+	+								+					+											+	+	+	
ЗК04	+						+																														+			
ЗК05	+						+																														+			
ЗК06	+					+	+			+																						+								+
ЗК07								+		+				+					+												+	+		+						+
ЗК08					+																																+	+	+	+
ЗК09							+		+			+	+							+	+					+		+									+	+	+	+
ЗК10							+		+			+	+							+	+					+		+									+	+	+	+
ЗК11		+	+	+																										+							+	+	+	+
ЗК12								+								+		+													+									
ЗК13								+	+		+						+					+			+															
ФК14										+						+	+														+				+				+	
ФК15		+	+	+		+		+			+	+	+	+	+				+																			+		
ФК16	+	+					+																								+									
ФК17																											+													
ФК18																				+		+	+							+			+		+					+
ФК19																															+			+						+
ФК20												+			+	+				+									+											+
ФК21											+				+	+					+						+	+									+			+
ФК22																						+								+			+							

Програ мні компете тності	ОК 01	ОК 02	ОК 03	ОК 04	ОК 05	ОК 06	ОК 07	ОК 08	ОК 09	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	ОК 35	ОК 36	ОК 37
ФК23					+		+																	+										+		+	+
ФК24	+																					+							+					+			
ФК25																+	+	+								+								+			+
ФК26																+												+		+				+			

8. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ

1. Про вищу освіту: Закон від 01.07.2014 р. № 1556-VII. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Про освіту: Закон 05.09.2017 №2145-VIII. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова КМУ від 29.04.2015 р. № 266. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
4. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності: Постанова КМУ від 30.12.2015 р. № 1187. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-п/page>.
5. Національної рамки кваліфікацій: Постанова КМУ від 23.11.2011 р. № 1341. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
6. Положення про освітні програми в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного. Мелітополь: ТДАТУ, 2021. 36с. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/polozhennja-pro-osvitni-prohramy-v-tdatu-2021-1.pdf>
7. Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010: Наказ Держспоживстандарту України від 11.10.2010 №457. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>
8. Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003: 2010: Наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 №327. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>.

9. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 10 – Природничі науки, спеціальність 101 – Екологія: Наказ МОН України від 04.10.2018 р. № 1076. База даних / МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/101-ekologiya-bakalavr.pdf>

10. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG): Ухвалено на Міністерській конференції у Єревані 14-15 травня 2015 року. База даних / Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти URL: <https://naqa.gov.ua/>

11. Професійний стандарт „Еколог” затверджений Наказом Міністерства економіки України 04 травня 2022 року № 1111-22. URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/421-nakaz_1111.pdf

**Гарант освітньо-професійної
програми**

Вікторія Скиба